

Kamer der Volksvertegenwoordigers		Chambre des Représentants	
Zittingsjaar 1936-1937		N ^o 87	
		VERGADERING van 22 December 1936	SEANCE du 22 décembre 1936
		Session de 1936-1937	

WETSVOORSTEL

strekkende tot de volledige inrichting van het officieel onderwijs.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Volgens de eerste alinea van art. 13 der wet op het lager onderwijs, zou er in elke gemeente van het Rijk, een gemeentelijke lagere school voor jongens en voor meisjes moeten ingericht worden. Heeft men een overzicht over den toestand van het officieel onderwijs in het land, en in het bijzonder in de Vlaamsche provincien, dan komt men tot de volgende vaststellingen :

- 1) In België zijn er nog 160 gemeenten zonder gemeenteschool;
- 2) In de Vlaamsche provinciën alleen zijn er 154 (honderd vier en vijftig) gemeenten zonder eenig officieel onderwijs;
- 3) Over gansch het land, liggen nog honderden gemeenten verspreid, waar het officieel lager onderwijs voor meisjes niet werd ingericht;
- 4) In vele groote steden vergenoegen de gemeentebesturen zich met het inrichten van één enkele gemeenteschool;

5) In de meeste groote gemeenten werden geen gemeentescholen in belangrijke gehuchten opgericht.

In deze gevallen, kan er geen spraak zijn van de vrijheid van den huisvader in de keus der school voor zijn kinderen. Er zijn ontelbare gevallen aan te stippen van gemeenten, en zelfs steden, waar, niettegenstaande petitionnementen, het openen eener gemeenteschool vragende, door de lokale overheid, niet het minste gevolg wordt aan gegeven.

In andere gevallen, stemt de gemeenteoverheid er in toe een school te openen, maar de proceduur blijft jaren en jaren aanslepen, en ontmoedigt en misnoegt in groote mate de ouders. Kenschetsende voorbeelden daarvan zijn de gemeenten St. Andries-bij Brugge, Vlamertinge, enz.

Wij zijn van oordeel dat aan deze tegenwerking van den geest der bestaande wetgeving, door zekere openbare bestu-

PROPOSITION DE LOI

tendant à l'organisation complète de l'enseignement officiel.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En vertu du premier alinéa de l'article 13 de la loi organique sur l'enseignement primaire, il devrait être établi, dans chaque commune du royaume, une école primaire communale pour garçons et pour filles. Un aperçu de la situation de l'enseignement officiel dans le pays, et particulièrement dans les provinces flamandes, permet de faire les constatations suivantes :

- 1) qu'il existe encore en Belgique 160 communes sans école communale;
- 2) que rien que dans les provinces flamandes, il existe 154 (cent cinquante-quatre) communes sans le moindre enseignement officiel;
- 3) que partout dans le pays, il y a encore des centaines de communes où l'enseignement primaire officiel pour jeunes filles n'est pas organisé;
- 4) dans plusieurs grandes villes, les administrations communales se contentent de l'établissement d'une seule école communale;
- 5) dans la plupart des grandes communes, les hameaux importants sont dépourvus d'école communale.

Dans ces cas, il ne peut être question de la liberté du père de famille dans le choix de l'école pour ses enfants. Des cas innombrables pourraient être relevés de communes et même de villes où, malgré les petitionnements en vue de la création d'une école communale, l'autorité locale ne réserve aucune suite à ces demandes.

Dans d'autres communes, l'autorité communale consent à créer une école, mais les formalités traînent pendant des années, de façon à décourager et mécontenter grandement les parents. Des exemples caractéristiques, à cet égard, sont les communes de Saint-André-lez-Bruges, Vlamertinghe, etc.

Nous sommes d'avis qu'il convient de mettre un terme à ce sabotage de l'esprit de la législation en vigueur par

ren, een einde moet gemaakt worden. Om dezen ellendigen toestand te verhelpen en om alle Belgische ouders in de gelegenheid te stellen hun kinderen naar de openbare school te zenden, wordt voorgesteld het gebrekkig art. 13 van de wet op het lager onderwijs door de volgende wetteksten te vervangen.

certaines administrations publiques. Afin de remédier à cette situation lamentable, et afin de permettre à tous les parents belges d'envoyer leurs enfants à une école publique, nous proposons de suppléer à l'insuffisance de l'art. 13 de la loi sur l'enseignement primaire en le remplaçant par les textes de loi ci-après.

E. MISSIAEN.

WETSVOORSTEL

I. — *Inrichting van het officieel lager onderwijs.*

EERSTE ARTIKEL. — Er is in iedere gemeente ten minste één gemeenteschool voor jongens en voor meisjes, ingericht in een behoorlijk lokaal, voorzien van het noodige didactisch materieel dat beantwoordt aan de eischen van de opvoedkunde.

ART. 2. — In de gemeenten waar het gemeentelijk onderwijs niet ingericht is zal, op aanvraag van gezinshoofden die ten minste 25 schoolplichtige kinderen hebben, rechtstreeks gericht aan den Minister van Openbaar Onderwijs, het gemeentebestuur, in den loop van de maand, ugenoodigd worden de noodige schikkingen te nemen.

ART. 3. — Onttrekt het gemeentebestuur zich aan de wettelijke verplichting der oprichting eener gemeenteschool, en heeft het, in de eerste zes maanden na ontvangst van de ministerieele uitnoodiging, geen schikkingen getroffen, zoo zal de Minister van Openbaar Onderwijs van ambtswege overgaan tot de inrichting van het gemeentelijk onderwijs, en de noodige uitgaven op de begroting van de gemeente inschrijven.

ART. 4. — Werd slechts één gemeenteschool in een gemeente geopend, dan is deze steeds toegankelijk voor jongens en voor meisjes. Zoo haast echter ten minsten 20 meisjes ingeschreven zijn, zal overgegaan worden tot de inrichting van een afzonderlijke klasse voor meisjes, onder leiding van een onderwijzeres.

ART. 5. — Op aanvraag van gezinshoofden met ten minste 35 schoolplichtige kinderen, wonend in een bepaalde wijk van de stad of in een bepaald gehucht eener gemeente, zal het gemeentebestuur in die wijk of in dit gehucht een gemeenteklasse openen. In geval van weerbarstigheid van het gemeentebestuur, wordt art. 3 toegepast.

PROPOSITION DE LOI

I. — *Organisation de l'enseignement primaire officiel.*

ARTICLE PREMIER. — Il y a, dans chaque commune, au moins une école communale pour garçons et pour filles, établie dans un local convenable, pourvue du matériel didactique nécessaire, répondant aux exigences de la pédagogie.

ART. 2. — Dans les communes où l'enseignement communal n'est pas organisé, la commune sera invitée, à la demande de chefs de famille ayant ensemble au moins 25 enfants d'âge scolaire, adressée directement à M. le Ministre de l'Instruction publique, dans le courant du mois, à prendre ou à réaliser les dispositions nécessaires.

ART. 3. — Si l'administration communale se soustrait à l'obligation légale de créer une école communale, et si, endéans les six premiers mois suivant la réception de l'invitation ministérielle, elle n'a pas pris de dispositions, le Ministre de l'Instruction publique procédera d'office à l'organisation de l'enseignement communal et portera les dépenses nécessaires au budget de la commune.

ART. 4. — S'il n'a été créé qu'une seule école communale dans la commune, celle-ci sera toujours accessible aux garçons et aux filles. Dès qu'il y aura au moins vingt filles inscrites, il sera procédé à l'organisation d'une classe séparée pour filles, sous la direction d'une institutrice.

ART. 5. — A la demande des chefs de famille ayant ensemble au moins 35 enfants d'âge scolaire, habitant un quartier déterminé de la ville ou un hameau déterminé d'une commune, l'administration communale créera dans ce quartier ou dans ce hameau une classe communale. En cas de mauvaise volonté de la part de l'administration communale, il sera fait application de l'art. 3.

II. — *Over de lasten.*

ART. 6. — De gemeente neemt op zich de uitgaven die geveerd worden door de inrichting van het gemeentelijk onderwijs, te weten :

- a) het gebouw en dezes onderhoud;
- b) de onkosten voor verwarming, verlichting, reiniging en verder alle kleine onkosten;
- c) de installatie, het klassenmobilair, het didactisch materieel en hun onderhoud;
- d) de bezoldiging van het lager personeel.

ART. 7. — Bij in gebreke blijven van het gemeente-bestuur aangaande het onderhoud van gebouwen, meubels en materieel, zullen de kosten van ambtswege door den Minister van Openbaar Onderwijs op de begroting der betrokken gemeente gebracht worden.

ART. 8. — Deze artikelen vervangen art. 13 (w. 1884-1895, art. 1; w. 1914, art. 27) en art. 14 (w. 1884-1895, art. 2; 1914, art. 28).

II. — *Des charges.*

ART. 6. — La commune supporte les dépenses exigées par l'organisation de l'enseignement communal, notamment :

- a) le bâtiment et l'entretien de celui-ci;
- b) les frais de chauffage, d'éclairage, de nettoyage et, en outre, tous les menus frais;
- c) l'installation, le mobilier de classe, le matériel didactique et leur entretien;
- d) la rémunération du personnel subalterne.

ART. 7. — Si l'administration communale néglige d'assurer l'entretien des bâtiments, des meubles et du matériel, les frais en seront portés d'office, par le Ministre de l'Instruction publique, au budget de la commune qui en a la charge.

ART. 8. — Les présents articles remplacent l'art. 13 (L. 1884-1895, art. 1er; L. 1914, art. 27) et art. 14 (L. 1884-1895, art. 2; L. 1914, art. 28).

E. MISSIAEN,
L. MUNDELEER,
A. VAN ACKER,
C. DE JAEGER,
LOUIS PIERARD,
E. VAN GLABBEKE.

CHAMBRE des REPRESENTANTS.KAMER der VOLKSVERTEGENWOORDIGERS.(Amendements réintroduits après le dépôt
du Rapport).(Amendementen heringediend na het neerleg-
gen van het Verslag).

SESSION 1936-1937.	I		ZITTINGSJAAR 1936-1937.
Proposition, N° 87. Rapport, N° 279. Amend., N° 228 et 246.	Séance du 18 mai 1937.	Vergadering van 18 Mei 1937.	Voorstel, Nr 87. Verslag, Nr 279. Amend., Nr 228 en 246.

WETSVOORSTEL strekkende tot de volledige in-
richting van het officieel on-
derwijs.

PROPOSITION DE LOI tendant à l'organisation
de l'enseignement offi-
ciel.

AMENDEMENTEN door den heer DE MAN voorgesteld.

AMENDEMENTS présentés par M. DE MAN.

EERSTE ARTIKEL.

I.-ALINEA 3 BIJ TE VOEGEN :

De aanvragen voor een nieuwe gemeenteschool moeten door elk gezinshoofd afzonderlijk gericht worden tot het gemeentebestuur, met opgave van :

- a) woonplaats, straat en nummer van den vrager;
- b) naam en geboortedatum van het kind, waarvoor men die school vraagt;
- c) de uitdrukkelijke verzekering dat de aanvrager zijn kind naar de eventuele nieuwe school zal zenden;
- d) de reden waarom de aanvrager die gemeenteschool verlangt;
- e) de verklaring dat de ondertekenaar door niemand gedwongen werd tot die aanvraag.

II.-ALINEA 4, BIJVOEGEN :

Elke gemeente is er eveneens toe gehouden, iedere vrije school op haar grondgebied, die toegelaten wordt tot het genot der toelagen-wedden van den Staat volgens de voorwaarden van de lager onderwijswet, te behandelen juist zooals haar gemeentescholen wat betreft :

- a) de bijweden en bijzondere voordeelen aan het bestuurs- en leerpersoneel;
- b) het onderhoud van de gebouwen en van de stoffelijke inrichting;
- c) de onkosten van verwarming, verlichting, reiniging, en verder alle kleine onkosten;
- d) de installatie, het klassemobilair, het didactisch materiaal en hun onderhoud.

ARTICLE PREMIER.

I.-AJOUTER UN 3° ALINEA, CONÇU COMME SUIT :

Les requêtes pour obtenir une nouvelle école communale devront être adressées à l'Administration communale par chaque chef de famille séparément, en indiquant :

- a) le domicile, la rue et le numéro du requérant;
- b) le nom et la date de naissance de l'enfant qui est l'objet de cette demande d'école;
- c) l'assurance formelle que le requérant enverra son enfant à la nouvelle école éventuelle;
- d) le motif de cette requête;
- e) la déclaration que le signataire n'a subi aucune influence coercitive pour l'envoi de cette requête.

II.-AJOUTER UN 4° ALINEA AINSI CONÇU :

Les communes sont également tenues de traiter identiquement comme leurs propres écoles, toute école libre se trouvant sur son territoire et qui a été admise au bénéfice des subsides-traitements de l'Etat, aux conditions de la loi de l'enseignement primaire, spécialement en ce qui concerne :

- a) les traitements supplémentaires et avantages spéciaux au personnel directorial et enseignant;
- b) l'entretien des bâtiments et de l'organisation matérielle;
- c) les frais de chauffage, d'éclairage, de nettoyage, ainsi que tous autres menus frais;
- d) l'installation, le mobilier classique, le matériel didactique et leur entretien.

ART. 2.

I.-ALINEA 2 : "...het aantal van de scholen en dat van de onderwijzers", VERVANGEN DOOR : "...het aantal gemeentescholen en dat van de onderwijzers in die scholen."

II.-ALINEA 5 : DE WOORDEN : "...het openbaar onderwijs...", VERVANGEN DOOR : "...het gemeente-onderwijs...".

III.-ZELFDE ALINEA : NA DE WOORDEN : "...op verzoek..." BIJVOEGEN : "...op verzoek, in de voorwaarden hierboven vermeld..."

IV.-ZELFDE ALINEA : NA DE WOORDEN : "...leerplichtige kinderen hebben", BIJVOEGEN VOLGENDE ZIN :

Echter niet wanneer de nieuwe school gevraagd wordt op een afstand van minder dan 2 km. in de steden en van 3 km. in de andere gemeenten, van een dergelijke school op dezelfde gemeente."

ART. 2.

I.-REPLACER DANS LE 2e ALINEA, LES MOTS : "...le nombre des écoles et celui des instituteurs", PAR : "...le nombre des écoles communales et celui des instituteurs de ces écoles."

II.-REPLACER DANS LE 5e ALINEA, LES MOTS : "...l'enseignement public...", PAR : "...l'enseignement communal...".

III.-AJOUTER, DANS LE MEME ALINEA, APRES LES MOTS : "..à la requête...", LES MOTS : "..sous les conditions précitées..."

IV.-AJOUTER, DANS LE MEME ALINEA, APRES LES MOTS : "...d'enfants d'âge scolaire", CE QUI SUIT :

Il n'en sera pas ainsi, lorsque la nouvelle école sera réclamée, dans les villes, à une distance de 2 km., et, dans les autres localités, à une distance de 3 km., d'une école analogue dans la même commune."

Robert DE MAN.

Pour la justification (V. le N° 246).

Voor de toelichting (Z. Nr 246).